

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry.
c/o Tapani Saimovaara
Päijänteentie 12 A 1
17200 Vääksy
phly@phly.fi
www.phly.fi

Lahden kaupungin kaavoitus

Asia: Lausunto Kujala, Pippon liittymän itäpuolen ja ohitustien varren kaavarungosta (A-2800)

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys (PHLY) on BirdLife Suomen alueellinen jäsenyhdistys Päijät-Hämeessä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää lintuharrastusta ja -tutkimusta, luonnon- ja ympäristösuojelua sekä kestävää kehitystä. PHLY on tutustunut kaavarungon luonnoksen aineistoihin ja lausuu niistä seuraavaa ja ilmoittautuu osalliseksi kyseiseen kaavoitustyöhön Lahden kaupungin tärkeän pesimälinnustoalueen osalta.

Kaavoitusprosessi

PHLY on ensisijainen linnustonsuojelun asiantuntijayhdistys Päijät-Hämeen alueella. Kaava-alueen eteläpäässä sijaitsee osa Lahden II lintuatlaksessa tärkeäksi pesimälinnustoalueeksi tunnistettua Vahtersuota. PHLY pyytää, että kaavoittaja lähettää tiedon kaavan etenemisestä yhdistyksen sähköpostiosoitteeseen ja/tai postiosoitteeseen kunnan käytännön mukaisesti.

Yhdistys esittää, että kaavan tavoitteisiin päivitetään linnustonsuojelu yhdeksi teemaksi ja Vahtersuon merkittävä pesimälinnustokohde mainitaan tässä yhteydessä siten, että se pyritään turvaamaan.

Linnustonselvitys

Lahden II lintuatlasta ja sen keskeistä tulosta, Vahtersuon merkittävää pesimälinnustoaluetta, ei mainita alueelta tehdyssä vuoden 2020 luontoselvityksessä. Alueeseen kuuluu itse suo ja sen ympäristön varttuneet ja vanhat metsät. PHLY esittää, että kaavarungon lähtöaineistoihin lisätään tämä tieto Lahden II lintuatlaksen osalta sekä esitetään Vahtersuon tärkeän lintualueen rajaus siten, että osalliset ja päättäjät hahmottavat, miten alue sijoittuu suhteessa kaavarunkoon.

Alueelta on tehty kaava-aineiston perusteella pesimälinnustonselvitys. Selvitysmetodista kirjoitetaan seuraavaa: Laskennassa alueet kuljettiin läpi kahtena peräkkäisenä aamuna siten, että mikään paikka ei jäänyt yli 100–200 m päähän reitiltä. Lisäksi mainitaan, että laskennat tehtiin 4.–5.5.2020 ja 23.–24.5.2020. Selvitysalueen pinta-ala on n. 372 hehtaaria.

PHLY pitää pesimälinnustonselvitystä alimitoitettuna suhteessa alueen pinta-alaan ja laskentakierrosten määrään. Yhdessä aamussa kokenut laskija kykenee laskemaan maksimissaan noin 30 hehtaarin suuruisen metsäalueen tai 50–80 hehtaarin laajuisen avomaa-alueen. Pippon aluetta ei ole siten voitu laskea kattavasti, joka näkyy myös siinä, että metodissa on kirjoitettu, ”että mikään paikka ei jäänyt yli 100–200 m päähän reitiltä.” 100 m

etäisyydeltä ei voi luotettavasti havaita kaikkia lajeja. Metodissa on tehty kaksi kierrosta. Ympäristöhallinnon ja BirdLife Suomen suositus kartoituslaskentojen minimimääräksi on kolme (3) kierrosta.

Linnuston kartoituslaskennat perustuvat suurelta osin pesimäpaikoilla tai niiden lähellä laulaviin tai muihin äänteleviin yksilöihin. Sopiva kartoitusajankohta vaihtelee lintulajeittain. Kahden kierroksen ongelmaksi muodostuu se, että aikaisin soidintavien lajien (esim. pöllöt, tikat, metsäkanalinnut, uhanalaiset metsätiaiset) tulokset jäävät usein laihoiksi, koska näiden lintujen pääsoidin on jo toukokuussa ohitse. Toinen ongelma on, että tällä metodilla myöhään saapuvat (toukokuun loppu-kesäkuu) muuttolinnut eivät tule mukaan aineistoon.

Laskentojen tuloksia ei esitetä kartalla. PHLY toivoo, että näin voitaisiin tehdä ainakin uhanalaisten ja muiden maankäytössä huomioitavien lajien osalta. Ilman karttaesitystä on mahdotonta ottaa kantaa kaavarungon linnustovaikutuksiin. PHLY toivoo, että kaupunki lähettää kyseisen kartan yhdistykselle, kun se on saatavilla.

Kaavan luontovaikutusten arviointi

MRL:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. PHLY pitää erittäin tärkeänä, että alueen kaavarungon vaikutukset tärkeään pesimälinnustoalueeseen arvioidaan kattavasti. Lain tarkoittaman vaikutusten arvioinnin tulee perustua riittäviin selvityksiin ja olla niin seikkaperäinen, että ekologiaan perehtymätön henkilökin pystyy tekemään sen perusteella johtopäätöksiä kaavarungon vaikutuksista eri lajeihin ja luontoarvoihin.

Nykyisellään kaikki esillä olevat kaavaluonnokset jättävät Vahtersuon pesimälinnustoalueen huomioimatta. PHLY pitää tätä vakavana puutteena ja tämän tyyppisiä kaavaluonnoksia ei tulisi edes esittää vaihtoehtoina tärkeiden linnustoalueiden päälle.

Lintulajien osalta tulevan vaikutusten arvioinnin tulisi olla lajikohtaista (vähintään uhanalaisten lajien ja muiden maankäytönsuunnittelun kannalta oleellisten lajien osalta). Siinä tulisi esittää lajin uhanalaisuus- ja muut luokitukset, kaavan välittömät ja välilliset vaikutukset kyseiseen lajiin hyödyntäen sekä kvantitatiivisia (numeerisia) että kvalitatiivisia (laadullisia) arviointimenetelmiä.

Ehdotukset ja vaatimukset:

- Linnuston huomiointi tulee lisätä yhdeksi kaavarungon tarkoituksista.
- Vahtersuon tärkeä pesimälinnustoalue tulee rajata kaavakarttaan ja ottaa huomioon kaavaehdotusta laadittaessa.
- Nykyisen luontoselvityksen linnusto-osuudesta tulee esittää PHLY:lle ja muille osallisille kartta, jossa on esitetty vähintään uhanalaisten lajien reviirit.
- Alueella tulee teettää tarkempi pesimälinnustonselvitys, jossa työmäärät vastaavat tarvetta ja metodi on ympäristöviranomaisten suositusten mukainen.
- Kaavarungon luontovaikutusten arviointi tulee perustua näihin uusiin selvityksiin tai tietoihin sekä jo olemassa oleviin aineistoihin.

- Vaikutusarvioinnin perusteella kaavaa tulee tarvittaessa muokata, ja mikäli arviointi aiheuttaa kaavaan merkittäviä muutoksia, tulee kaavaluonnos asettaa uudelleen nähtäville.

Lopuksi

PHLY toivoo, että kaavarunkoa työstetään vielä eteenpäin luontoarvot huomioiden ja tarvittavat lisäselvitykset tehdään asianmukaisesti ja kunnolla. PHLY:llä on myös olemassa olevaa aineistoa alueen linnustosta, jonka käytöstä voidaan neuvotella kaupungin kanssa.

Asikkalassa 14. päivänä huhtikuuta 2022

Päijät-Hämeen lintutieteellisen yhdistys

Tapani Saimovaara
Puheenjohtaja